

КЕРУВАННЯ ЯК РІЗНОВИД ПРИСЛІВНОГО СИНТАКСИЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Вінтонів М. О. Керування як різновид прислівного синтаксичного зв'язку

У статті охарактеризовано основні підходи до аналізу синтаксичних одиниць, описано різновиди прислівного синтаксичного зв'язку в сучасній лінгвістиці. Окреслено засоби вираження підрядного прислівного синтаксичного зв'язку, визначено диференційні ознаки керування на рівні словосполучення. У роботі систематизовано типологічні ознаки сильного керування, запропоновано критерії диференціації слабкого керування і відмінкового прилягання. Визначено різновиди керування за морфологічним вираженням головного та залежного компонентів.

Ключові слова: словосполучення; прислівний зв'язок; керування, прилягання, узгодження.

Винтон М. А. Управление как тип присловной синтаксической связи

В статье охарактеризованы основные подходы к анализу синтаксических единиц, описано разнообразие присловной синтаксической связи в современной лингвистике. Определены средства выражения подчинительной присловной синтаксической связи, очерчены дифференциальные признаки управления на уровне словосочетания. В работе систематизированы типологические признаки сильного управления, предложены критерии дифференциации слабого управления и надежного примыкания. Описаны разновидности управления по морфологическому выражению главного и зависимого компонентов.

Ключевые слова: словосочетание; присловная связь; управление; примыкание; согласование.

У граматичній системі української мови синтаксичні одиниці виразно розчленовують на два типи: з одного боку, виділяють мінімальну синтаксичну одиницю, що функціонує як складник речення або словосполучення, з другого – їй протиставлені синтаксичні одиниці-конструкції, в межах яких визначається мінімальна синтаксична одиниця [3, с.181]. В аналізі словосполучення на сьогодні можна виокремити широкий і вузький підходи. У широкому розумінні словосполучення – це поєднання двох і більше повнозначних слів, що оформлені за певною моделлю і виражають відповідно до граматичного значення цієї моделі певний тип відношень між пов'язаними один з одним компонентами ситуації. Залежно від різновиду синтаксичного зв'язку словосполучення поділяють на підрядні (*високий замок; йти швидко*) і сурядні (*на Дніпрі, і Дінці, і на Збручі*). Для одних мовознавців характерне було розуміння словосполучення в етимологічному значенні. Під словосполученням мали на увазі будь-яке поєднання повнозначних слів, оформлених граматичними і семантичними показниками, незалежно від їх форми і призначення в мовленні. У цьому випадку і речення як граматично організовану одиницю відносили до розряду словосполучення, а весь синтаксис був вченням про словосполучення. Такий погляд на словосполучення притаманний для ранніх українських праць із синтаксису, зокрема граматики І. Ужєвича, Я. Головацького та ін. Подібний підхід до визначення словосполучення прослідковуємо в працях П. Ф. Фортунатова, ці ж погляди на словосполучення поділяє й О. М. Пешковський,

М. Петерсон та ін. Так, П. Ф. Фортунатов словосполученням називає будь-яке поєднання повнозначних слів, О. М. Пешковський ще ширше подає визначення словосполучення, зазначаючи, що словосполучення – це два чи ряд слів поєднаних у мовленні чи мисленні [7, с. 56]. При такому розумінні словосполученням можна назвати і поєднання кількох речень.

Проте в пізніших граматиках синтаксис усвідомлюють уже як вчення про речення. О. Огоновський констатує, що "складня" учить як з поодиноких слів складаються речення для вираження мислі і як речення з собою в більшу цілість сполучаються [6]. Поряд із поняттям складня все активнішого вжитку набувають терміни *синтакса* і *синтаксис*, зрештою перемиг міжнародний термін *синтаксис*. Остаточно його унормував "Український правопис" 1946 р.

В. В. Виноградов запропонував інший підхід до визначення словосполучення, розмежувавши поняття словосполучення і речення: де речення є одиницею комунікативною, а словосполучення – одиницею номінативною [2]. Цей погляд на словосполучення відбитий як у шкільних підручниках, так і у вишівській практиці. Правда, треба зазначити, що існує і протилежний підхід, згідно з яким заперечують словосполучення як синтаксичну одиницю (див. праці Ю. В. Фоменка [9] та ін.), але подальшого розвитку цей погляд не набув. Визнаючи плідними думки В. В. Виноградова до аналізу синтаксичних одиниць, І. Р. Вихованець і В. А. Белошопкова дещо розширили поняття словосполучення. Словосполучення визначено ними як непередикативне поєднання на основі синтаксичного зв'язку слова чи форми слова з формою слова. Згідно з цим визначенням словосполученнями визнають будь-які непередикативні конструкції, побудовані на синтаксичному зв'язку (підрядному та сурядному (див. [1; 3]).

Проте в шкільній і вишівській практиці поширення набув саме підхід, де під словосполученням розуміють синтаксичну конструкцію, утворену поєднанням двох чи більше повнозначних слів на основі підрядного прислівного синтаксичного зв'язку та певних семантико-синтаксичних відношень, де один із компонентів є головним, а інший чи інші залежними: *працювати довго; блакитні очі*. На рівні словосполучення функціює тільки підрядний прислівний синтаксичний зв'язок, який диференціюють а) за семантичною наповненістю (1) сильний; 2) напівслабкий; 3) слабкий), б) за формальним виявом. З-поміж прислівного підрядного зв'язку в українській мові вирізняють: узгодження, керування, прилягання, кореляцію. Узгодження реалізується безпосередньо через синтаксичні чинники і належить до слабого типу прислівного підрядного зв'язку з боку його семантичної наповненості: *зеленим лісом* (чол. р., одн.), *новій школі* (жін. р., дав. в., одн.). На фоні керування та узгодження вирізняємо кореляцію як різновид підрядного зв'язку, при якому семантичне поширення головного елемента здійснюване вибірково і визначуване його частиномовною приналежністю та інвентарем його граматичних категорій: *дівчина-інженер, хлопець-тракторист*. Окремий різновид становлять словосполучення, утворені на основі прилягання, специфіка якого полягає в зовнішньому взаєморозташуванні елементів: *співати голосно, йти швидко*.

Керування – форма (спосіб) підрядного зв'язку, за якого опорне слово зі значенням дії, процесу, стану тощо (або у широкому розумінні – зі значенням власне-ознаки) вимагає залежного (переважно іменника) в певній відмінковій або прийменниково-відмінковій формі [3, с. 36]. Керування реалізується через семантичну незавершеність опорного компонента словосполучення, що визначає сильний, напівслабкий і слабкий характер зв'язку між компонентами словосполучення і речення. О. О. Потєбня пропонував керуванням вважати такі випадки, "коли відмінок додатка визначається формальним значенням пояснюваного" ("в іншому разі керування зникне в тумані") (див.: [8, с. 120-122).

О. М. Пешковський висунув і обґрунтував два поняття: сильне і слабе керування [7]. Перше позначало зв'язок необхідний, друге – необов'язковий і не необхідний, пор.:

переступати через поріг і працювати в полі, працювати на городі, працювати за столом і под. При такому розумінні форма керування стає розмитою і абстрактною, під неї підводять форму будь-якого відмінка поза його семантичним навантаженням у межах реченнєвої одиниці, воно суперечить семантико-граматичній концепції про члени речення. Видається цілком слушним урахувувати морфологізованість синтаксичної позиції, з неї виходить в трактуванні конкретної формули синтаксичного зв'язку. Функційні ідентифікатори типово-морфологізованої синтаксичної позиції належать до того самого класу формально-семантичних одиниць (членів речення), поєднуються ідентичною формою підрядного зв'язку і є виразниками первинної стадії трансформації, пор.: *пішов до лісу = пішов туди / до лісу* – синтаксичний прислівник. На цій основі виділяють "іменне прилягання" або "відмінкове прилягання" (терміни є синонімічними, один акцентує увагу на частининомовному вираженні, другий – на формально-семантичному плані) (див.: [3; 4; 5]).

У межах керування виділяють: сильне, напівсильне та слабке керування.

Опорними компонентами при сильному типі керування виступають:

- 1) перехідні дієслова: *вийняти горщик; вхопила книжку;*
- 2) предикативні прикметники, дієприкметники: *подібний до красуні-дівчини; вартий уваги;*
- 3) іменники-деривати віддієслівного або відад'єктивного походження: *збирання сіна; малювання картини.*

Найтиповішим відмінком при сильному керуванні (сильному семантичному зв'язку) виступає знахідний відмінок, який може займати центральну позицію при прямо-перехідних і непрямо-перехідних дієсловах, у випадках, коли прийменник стає постфіксом дієслова: *не сердись на Гафійку; не гнівайсь на Андрія.*

префікс та прийменник повторюються, доповнюють чи передбачають один одного: *надів на шинель; підліз під груші.*

При сильному опосередкованому керуванні найчастіше виникають об'єктні, об'єктно-обставинно-доповнювальні відношення:

з прийменником від: *відірватися, від'їхати, відв'язатися, відмовитися (відходить від батьків);*

з прийменником до: *добігти, доїхати, допливти, долетіти (доступився до них; долетіла до лісу);*

з прийменником з, із, зі: *(здіймає з стіни; зійшов з гори);*

з прийменником проти: *агітувати, їти, настроювати (йшов проти своїх);*

з прийменником навколо: *об'їхати, оббігти (об'їжджає навколо лісу; оббіг навколо дерева);*

з прийменником на: *наступити, наскочити, налетіти: (напав на Івана; наскочив на камінь);*

з прийменником в: *ввійти, в'їхати, вступити (увійшов у хату);*

з прийменником за: *зайти, заїхати, забігти (заступився за Марічку; забіг за дерево);*

з прийменником через: *переправитися, перейти, перебігти (переправлявся через річку);*

з прийменником під: *підлізти, підкладати: (підліз під деревину).*

При сильному опосередкованому керуванні головне слово може поєднуватися з орудним та місцевим прийменниковим. Таке керування найчастіше виникає при дієсловах типу з'єднатися з; глумитися над; роздумувати над: *роздумував над життям.*

Напівсильний (напівслабкий) тип керування виявлюваний у випадках, коли залежний компонент поєднаний не з опорним елементом, а з опорним елементом і залежним від нього словом, напр.: *привезти книжку синові, де синові залежить від привезти книжку.*

У зоні слабого зв'язку перебуває орудний інструментальний, після якого закінчується зона словосполучення та його зв'язків і починається сфера дії детермінантних зв'язків, що репрезентують ускладнення семантичної структури речення, пор.: *поставити горщик у піч*.

Безпосереднє слабке керування репрезентовано у випадках, коли:

давальний відмінок поєднує значення об'єкта з обставинним значенням: *радіє (чужій) біді*;

орудний відмінок поєднує значення об'єкта з обставинним значенням: *терся боком; розрубав сокирою; підв'язує мотузкою*.

До опосередкованого слабого керування зараховують словосполучення, в яких головне слово керує:

родовим прийменниковим: *лікувався у знахарки; вчився у сусіда; зробив для батька*;

знахідним прийменниковим: *пішов за голову*;

орудним прийменниковим: *побіг за дочкою; пливе за течією*.

За морфологічним вираженням головного слова всі словосполучення поділяють на: субстантивні, дієслівні та адвербіальні.

При керуванні базовим, найпоширенішим виявом є саме дієслівне керування, де дієслово може керувати різними відмінками.

Родовий відмінок.

Залежний компонент, виражений родовим відмінком, найчастіше позначає неповноту дії, або частину від цілого: *з'їв ожини; купив картоплі; випив води*. Таке керування може бути як безпосереднім, так і опосередкованим: *добратися до річки; достукався до біді; припав до землі*. Сюди ж можна включити родовий відмінок із предметно-просторовим значенням, предметно-часовим і предметно-квантитативною семантикою: *добіг до хати; добрела до саду; доскакав до села; дотягнувся до гілки; відбився від табуна; відвик від роботи; відмовився від допомоги; відмахувався від комарів; збіг з драбини*.

Давальний відмінок.

Залежний компонент у цих випадках доповнює значення головного слова – *надоїдав сусідам; закидав йому; повернув їм*. Маловживаним є давальний відмінок при подвійному синтаксичному зв'язку: *Козерогові пару вліпили* (М.Коцюбинський); ... *і одрубає Якимові голову по самі плечі* (М.Коцюбинський).

Знахідний відмінок.

Залежний компонент у формі знахідного відмінка зазвичай позначає:

1) прями́й об'єкт, що функціонує при великій кількості перехідних дієслів, утворюючи видові пари: а) робити – зробити; б) викидати – повикидати; г) кинути – кидати; г) кричати – крикнути; д) брати – взяти;

2) об'єктні відношення, що виникають при перехідних дієсловах загальної семантики: приймати кого-/що-небудь за кого-/що-небудь; вважати кого-/що-небудь ким-/чим-небудь. Щодо синтаксичної функції в структурі речення, то такий об'єкт часто заповнює позицію іменної частини присудка: *Підпара бачив у ньому друга* (М. Коцюбинський) – *Він друг*.

Широко вживаний в українській мові знахідний об'єкта, прийменник якого фонетично збігається з префіксом дієслова: *накинувся на неї; накричав на сина; наїхав на пень; нашттовхнувся на перешкоду; налетів на куц*. При фонетично різних формах префіксів та прийменника поширені такі випадки керування: *заліз на горіх; видерся на деревину*. Знахідний прийменниковий, уживаний при дієсловах, може позначати об'єктно-просторові відношення: *перескочив через перелаз; прошттовхнувся крізь куці; проліз крізь куці; пробився крізь землю*.

При непрефіксованих дієсловах, чи дієсловах, що не мають впливу на вибір прийменника, теж активно вживають знахідний об'єкта: зважитися, іти, дивитися, радити, агітувати, дути та ін. Такі дієслова відкривають семантичний ряд: зважитися – відважитися, настроїтися, претендувати, піддатися тощо (*піддався на спокусу; відважився на роботу*). Знахідний відмінок у сучасній українській мові виявляє високу частотність при перехідних дієсловах: *перетворили село в руїну; витрачала гроші на дрібниці*. Рідше вживаний у структурах типу *сердився на нього за запізнення*.

Орудний відмінок.

Словоформи в орудному відмінку завжди підпадають вплив головного дієслова, яке вони мотивують семантично. У результаті такої залежності орудний об'єктний трансформується в іменний незалежний при присудку, вираженому тим же дієсловом: *Всі приїжджали цікавитися лісом – Ліс цікавив усіх; Марта цікавилися полем – Поле цікавило Марту*.

При головних дієсловах орудний об'єкта може називати предмет, який є інструментом, засобом чи матеріалом. Зазвичай орудний такого типу виступає при дієсловах, що керують знахідним та орудним одночасно. Але тут треба наголосити, що такого різновиду словосполучення можуть функціювати і без орудного, але в поєднанні з орудним, знахідний відмінок зазвичай є обов'язковий: *Вони щільно обтикали поле кілками – Вони обтикали поле; Закидали яму камінням; Засипають яму землю; Набив мішок травою; Він накрив скриню рядном; Зламав двері сокирою*. В окремих випадках орудний зафіксований без знахідного, називаючи властивості, якості дії: *Він уже малює пензлем*. Керування орудним відмінком фіксуємо також і при зворотних дієсловах: *Поле засівається селянами*; також орудний наявний і при безособових дієсловах, що позначають витворювача дії: *вітром зламало дерево; снігом всю дорогу занесло; порохом засипало очі*. Як бачимо, у цих прикладах на рівні керування виникають суб'єктні відношення. Орудний керований трапляється при дієсловах із загальним значенням: *вважатися, розправитися, розрахуватися, зробитися, відбутися, виступити, доглядати, слідкувати, приїхати, зайти: сидів за деревом; за землю не стій; знущався над селянами*.

Місцевий відмінок.

Місцевий керований трапляється при дієсловах із загальним значенням:

зосередитися на, економити на: зосередився на проханні; економлять на всьому;

помилитися в; розчаруватися в, сумніватися в, розбиратися в, переконатися в, зізнатися в: сумнівався у всьому; розбирався у характерах; зізнався у скоєному.

Щодо семантичної ролі допоміжного компонента, то можна виділити словосполучення, залежний компонент яких позначає предмет, що є знаряддям або матеріалом. Найчастіше він уживаний при дієсловах, що керують відповідною формою додатка і об'єктом допоміжного компонента одночасно. У цій функції фіксуємо такі відмінкові форми:

Родовий відмінок: *Побудую курінь із соломи; вибудую хату із дерева; побудував палац із каменю*.

Знахідний відмінок: *дивиться в луну; закрив ворота на гачок; закрив двері на засув*.

Місцевий відмінок: *змолов зерно на жорнах; виграє на сопілці; спече на багатті*.

Орудний відмінок.

Допоміжний компонент такого типу в орудному відмінку найчастіше називає співучасника дії чи стану: *розмовляти, говорити, домовлятися, переговорити, обговорювати, перекликатися, полемізувати, радитися, сперечатися, шептатися: розмовляє з сусідкою; перешіптується з травами; порадився з батьком; говорив з дружиною; сперечаються між собою*; може функціювати і при дієсловах комунікативно-контактних: *бачитися, зустрічатися, знайомитися, знатися, водитися, спілкуватися, переписуватися, дружити, брататися: бачився з тіткою; дружить з його сином; спілкується з жінками;*

при дієсловах, що позначають з'єднання осіб, предметів, понять: з'єднатися, роз'єднатися, збігатися: *зливається з травою*; при дієсловах із загальним значенням боротися (боротися, воювати, битися): *воювали з ним; билися сокирами*. При дієслівному керуванні залежний компонент може передавати і семантику порівняння. У тих випадках, коли дієслово вживане з заперечною часткою *не*, то залежний складник морфологічно виражається родовим відмінком: *Село не відрізнялося від села*. Якщо ж дієслово функціонує без заперечення, то залежний компонент виражений орудним відмінком: *Один від одного відрізнялися тільки віком і досвідом*.

Виділяють і керовані форми, які є одним із компонентів присудка. У тих випадках, коли при предикатах вжито інші предикатні слова (найчастіше віддієслівні іменники), то семантична функція їм приписана бути не може. Справа в тому, що предикатні слова не займають тут аргументних позицій, а входять до складу основного предиката. Наприклад: дієслово *кинув* у реченні “*Коли був сам, серед ночі у своїй хаті, хтось кинув слово*”) не є двомісним предикатом, а одномісним (пор. дати пораду – порадити, внести пропозицію – запропонувати, кинути погляд – поглянути та ін.). Їх найчастіше використовують для того, щоб закрити небажані валентності в предиката. Наприклад, каузативний предикат *запропонувати* двовалентний і виступає з набором таких валентностей: агенса (запропонував хто?) і включений предикат (запропонував робити що?). Але одна валентність може бути закрита використанням сполучення внести пропозицію (“Робітник вніс важливу пропозицію”). У фразеологічних сполученнях ці предикати є тільки вербалізаторами, певною мірою зв'язками, у той час як відповідні предикати в сполученнях із непередикатними словами (дати руку, внести гроші та ін.) є лексично повними. У мовознавстві на позначення таких присудків закріпився термін розщеплені і зараховують їх до простих дієслівних присудків.

Щодо субстантивного різновиду керування, то як головне слово може функціонувати іменник із кількісним значенням: *тисяча справ; половина поля; четверо корів*. Ці ж відношення виникають, коли головне слово має лексичне значення міри, а залежне слово позначає те, що вимірюється: *мішок муки; дзбанок молока; ложка меду; відро води*. Сюди ж зараховують ([5, с.60]) випадки, коли головне слово називає те, що може входити в неозначену кількість, або головне слово позначає сукупність предметів, а залежне частину, з яких ця сукупність складається: *табун коней; стадо корів; рій бджіл*. Правда, не всі лінгвісти визнають, що на рівні цього словосполучення виникають об'єктні відношення, зокрема І. Р. Вихованець [3] наголошує, що в цих випадках наявні синкретичні відношення (об'єктні і атрибутивні), але, на його думку, саме атрибутивні відношення є провідними. У розмовному мовленні ті ж відношення виникають і на рівні тавтологічних словосполучень типу *година часу, гривня грошей* тощо.

Безпосереднє субстантивне керування виникає і в тих випадках, коли головним словом є елемент процесуального значення: *командир загону; учасник подій*. Сюди ж зараховують зв'язки зі словами, що називають дію, дієвість: *профілактика захворювання; прогноз погоди; цензура друку*. Девербативи (допомога, відповідь, захоплення, командування) можуть керувати орудним зі значенням об'єкта: *захоплення словом; командування дітьми*. З іншого боку, у межах безпосереднього керування виникають заміни знахідного об'єкта при дієсловах родовим відмінком при девербативі: *завоювати територію – завоювання території; відкрити Америку – відкриття Америки*. При словах любов, повага, ненависть тощо об'єктні відношення виникають тільки при давальному прийменниковому, оскільки при родовому відмінку *любов батька* – можлива трансформація > батько любить, тому тут наявні суб'єктні відношення.

У межах опосередкованого керування при девербативах фіксуємо стійкість дієслівних зв'язків: бунт проти когось/чогось; відпочинок від кого/чого-небудь; подяка за що-небудь; розлука з ким/чим-небудь: *відпочинок від роботи; подяка за допомогу*.

Неоднозначно в лінгвістичній літературі витлумачують поняття варіативності, виділяючи вузький та широкий підходи. При вузькому підході варіативність виокремлюють тільки на рівні сильного керування, де знахідний відмінок можна замінити родовим типу *з'їсти кашу і з'їсти каші*. У працях І. І. Слинька, Н. В. Гуйванюк, Н. Ю. Шведової та ін. відбито широкий погляд на поняття варіативності, де під варіативністю розуміють і можливість заміни відмінкової форми применниково-відмінковою. Саме такого типу варіативність активно функціонує на рівні присубстантивного керування. Ця активність пояснювана дією різних аналогій: з одного боку, "вирівнювання" зв'язку семантично близьких слів, з іншого боку, впливом зв'язку дієслова і прикметника на зв'язок присубстантивний [5, с. 61]. У сучасній мові сильна загальна тенденція до збагачення варіативних зв'язків: з'являються нові зв'язки, які спочатку сприймаються як неправильні. Проте більшість із цих зв'язків закріплюється і входить у мову. На рівні субстантивного керування варіативність відмінкової форми і применниково-відмінкової спостерігаємо при: родовому відмінку: *відро води* – відро з водою; *втрата людини* – втрата в людях; *сумка грибів* – сумка з грибами; давальному відмінку: *перешкода втікачеві* – перешкода для втікача; *їжа коням* – їжа для коней; *лист синові* – лист для сина.

Числівники мають свої підрядні зв'язки. Всі вони в називному відмінку сильно керують родовим безприменниковим відмінком: *дві діжки; три хати; два пастухи*.

Щодо морфологічного вияву головного слова на рівні керування, то Н. В. Гуйванюк як окремий різновид аналізує і ад'єктивні словосполучення, які більшість лінгвістів розглядає в межах субстантивних. При керуванні прикметник та дієприкметник теж може виступати головним словом, правда, цей зв'язок може збігатися, а може і не збігатися з дієслівним підрядним зв'язком. Поєднання зв'язку керування в дієслів і прикметників фіксуємо, наприклад, у таких випадках, як подібний до кого-небудь, задоволений чим-небудь, сердитий на кого-небудь, схильний до чого-небудь: *задоволений врожаєм; сердита на сусідку*. При пасивних дієприкметниках іменник в орудному відмінку фіксуємо у випадках, коли залежний компонент позначає категорію істоти/неістоти, а дієприкметник утворений від дієслів як стану (*Антін був спантеличений такою зустріччю*), так і дії (*Село було захоплене паничем*).

Залежні слова зазвичай прилягають до прислівника, хоч є випадки, в яких прислівник керує залежними відмінковими чи применниково-відмінковими формами: *поблизу дороги; запанібрата з дядьком; недалеко від лісу*. Компаратив сильно керує інформативно доповнювальними формами: *дорожче за золото; швидше за всіх; вище зірок*.

Перспективу подальшого дослідження становить типологізація прислівного синтаксичного зв'язку на рівні словосполучення.

Література

1. Белошапкова В. А. Современный русский язык: Синтаксис / В. А. Белошапкова. – М. : Высш. шк., 1977. – 248 с.
2. Виноградов В.В. Основные вопросы синтаксиса предложения / В. В. Виноградов // Вопросы грамматического строя. – М. : Изд-во АН СССР, 1955. – С.396-418.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
4. Вихованець І.Р. Семантико-синтаксична структура речення / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1983. – 220 с.
5. Грамматика современного русского литературного языка / Под ред. Н. Ю. Шведовой. – М. : Наука, 1970. – 767 с.

6. Огоновський О. Граматика русского языка для школъ среднихъ / О. Огоновський. – Львѣвъ, 1889. – XII, 244 с.
7. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении / А. М. Пешковский. – Изд. 7-е. – М. : Учпедгиз, 1956. – 511 с.
8. Потебня А. А. Из записок по русской грамматике: В 4 т. / А. А. Потебня. – М. : Учпедгиз, 1958. – Т. 1/2 – 536 с.
9. Фоменко Ю. В. Является ли словосочетание единицей языка? / Ю. В. Фоменко // Научн. докл. высш. шк.: Филол. науки. – 1975. – № 6. – С.60-65.
10. Фоменко Ю. В. Типы синтаксически неразложимых словосочетаний в русском языке / Ю. В. Фоменко // Рус. яз. в шк. – 1981. – № 1. – С. 92-100.
11. Фортунатов Ф. Ф. Избранные труды / Ф. Ф. Фортунатов. – Т.1. – М. : Учпедгиз, 1956. – 450с.
12. Шахматов А. А. Синтаксис русского языка / А. А. Шахматов. – Л. : Учпедгиз, 1941. – 620 с.
13. Шведова Н.Ю. Очерки по синтаксису русской разговорной речи / Н. Ю. Шведова. – М. : Изд-во АН СССР, 1960. – 377 с.

Аннотация

В статье охарактеризовано управление в составе присловной синтаксической связи. Освещены типы управления по морфологическим выражением главного и зависимого компонентов. Значительное внимание уделено анализу сильного, полусильного и слабого управления.

Ключевые слова: *словосочетание; управления сильное, слабое, напивсильне.*

Summary

In this article the government as variety of word syntactic communication is described. Government types are reflected as after morphological expression of word (verbal, nominal and adverbial) and also as dependent components. Considerable attention is spared to description of strong, semistrong and weak government.

Key words: *word-combination; government strong, weak, semistrong.*